

Telegraful Român

• FOAIE RELIGIOASĂ EDITATĂ DE ARHIEPISCOPIA ORTODOXĂ ROMÂNĂ DE ALBA IULIA ȘI SIBIU

PREȚUL INSERTIUNILOR:

Un cm² 60 bani pentru odată; dacă se publică de mai multe ori se dă rabat corespunzător.
Insertiunile se adresează ADMINISTRĂȚIEI Telegrafului Român, Sibiu, strada 1 Mai nr. 35.

ARTICOLELE ȘI CORESPONDENȚA

se adresează REDACȚIEI Telegrafului Român, Sibiu, str. 1 Mai 35. — Articolele nepublicate nu se înapoiază. — Scrisorile nefrancate se refuză.

ABONAMENTUL:

Pe un an: 24 lei
Pe 6 luni: 12 lei
Pe 3 luni: 6 lei

Mîntuitorul nostru Iisus Hristos

„Sfîrșitul legii este Hristos, spre îndreptare tot celui ce crede“ (Rom. 10, 4).

A vorbi despre Iisus Hristos — Domnul nostru, înseamnă a vorbi despre Dumnezeu, iar a vorbi despre Dumnezeu cel atotputernic, cel necuprins și atotperfect, este, precum știm, un lucru anevoios pentru mintea și graiul nostru mărginit.

Încercăm totuși în puține rînduri să tîlmăcăm cîteva înțelesuri ale realității sau adevărului care constituie temelia Bisericii noastre, axul în jurul căruia se învîrte întreaga noastră viață creștină. Bazați pe cele ce ne învață Sf. Scriptură și Sf. Părinți, vom zăbovi deci puțin asupra cuvintelor pe care orice creștin zilnic le rostește cu graiul sau cu gîndul: Mîntuitorul Iisus Hristos.

În limba ebraică, de unde vine acest nume, „Iisus“ înseamnă mîntuitor, iar Fiului lui Dumnezeu i se potrivește în chip desăvîrșit, căci El este cu adevărat Mîntuitorul lumii. De altfel, acest nume nu l-am dat noi oamenilor, ci însuși Dumnezeu-Tatăl atunci cînd, prin trimisul Său, spune lui Iosif: „Nu te teme a lua pe Maria femeia ta, căci ce s-a zămislit într-însa din Duhul Sfînt este. Și va naște fiu și vei chema numele lui Iisus“ (Matei 1, 20—21). Acest nume a fost purtat în Vechiul Testament și de Iisus Navi, urmașul lui Moise, care a condus pe eorei în Țara Sfîntă, scăpîndu-i de rătăcire prin pustie. În felul acesta, Iisus Navi s-a făcut chipul lui Mesia, care a mîntuit toate neamurile de rătăcire sau întunericul în care le împinsese alunecarea în păcat.

Tot în limba ebraică „Hristos“ înseamnă uns. Și acest nume i-a fost dat tot de Dumnezeu-Tatăl, prin gura îngerului care a spus păstorilor în noaptea sfîntă: „Iată vă vestesc vouă bucurie mare, care va fi la tot norodul. Gă s-a născut nouă astăzi mîntuitor, care este Hristos Domnul, în cetatea lui David“ (Luca 2, 10—11). Se știe că la vechii evrei unși se numeau profeții, proorocii și regii, pentru că la pășirea în munca lor erau unși cu mir, care închipuia consacarea sau întărirea în slujbă prin darul Duhului Sfînt. Dar, ca și Iisus Navi, toți aceștia nu erau decît modele sau chipuri ale adevăratului Uns, căci ei primeau numai o parte din puterea Duhului Sfînt, o picătură din el. Iisus deci nu este ca unul dintre mulții unși dinaintea Sa, ci El este Unsul sau Hristosul în adevăratul înțeles al cuvîntului, căci El primește pe însuși Duhul Sfînt. Ne învață și Sf. Ioan Gură de Aur cînd zice: „Hristos nu este un om purtător de Dumnezeu (ca proorocii de pildă), ci Dumnezeu întrupat. El nu este uns ca un prooroc prin lucrare, ci prin prezența întregii ipostaze a ungerii“. Și numele de Hristos i se potrivește, așadar, în chip desăvîrșit Mîntuitorului. De altfel, El însuși a spus despre Sine, lucru prezis și de Isaia la timpul său (Isaia 61, 1), că are ungerea Sf. Duh, atunci cînd învață în sinagoga din Nazaret: „Duhul Domnului (este) peste mine, pentru că el m-a uns ca să binevestesc să-

racilor și m-a trimis ca să tîmăduiesc pe cei zdrobiți cu inima, să propovăduiesc robilor izbăvire și orbilor vedere, să ușurez pe cei apăsați“ (Luca 4, 18).

Se desprinde din aceste cuvinte nu numai ungerea Domnului, ci și însăși chemarea Sa mîntuitoare în lume. Căci, așa după cum am văzut, cele două numiri ale Domnului exprimă cum nu se poate mai fidel lucrarea de Mîntuitor a Fiului lui Dumnezeu întrupat în chip de om deplin. Și acest lucru este întărit de Dumnezeu-Tatăl, tot atunci cînd îi vorbește lui Iosif — motivînd numele de „Iisus“, pe care Iosif trebuia să-l dea pruncului care urma să se nască din Fecioara Maria — prin gura îngerului: „Acesta (Iisus) va mîntui pe poporul său de păcatele lui“ (Matei 1, 21).

După cum ne învață învățătura noastră de credință, știm că prin păcatul strămoșesc, care a însemnat un mare pas greșit pentru Adam și urmașii lui, firea noastră a ieșit din făgașele pe care Ziditorul o rînduise să crească spre desăvîrșirea sa, spre tot mai frumos și mai bine. Chipul lui Dumnezeu în om s-a întunecat în oarecare măsură. Datorită acestui fapt puterile sufletești ale omului au slăbit și ca urmare deosebirea adevărului de neadevăr, a binelui de rău era mai anevoioasă, iar firea era înclinată mai mult spre rău decît spre bine, mai mult spre faptele trupului, ale cărnii, decît spre aspirațiile sufletului. Sf. Apostol Pavel, care a făcut această experiență dureroasă, reddă pe înțelesul tuturor zbuciumul lăuntric al omului de dinaintea venirii lui Iisus, cînd zice: „După omul cel dinăuntru mă bucur de legea lui Dumnezeu. Dar văd în măduarele mele altă lege oștindu-se împotriva legii minții mele, pentru că nu fac binele pe care-l voiesc, ci răul pe care nu-l voiesc. Ticălos om sînt eu! Cine mă va izbăvi?“ — se întreabă Apostolul. Și tot el răspunde: „Mulțumesc Țui Dumnezeu, prin Iisus Hristos Dumnezeu nostru“ (Rom. 7, 22—23, 19. 24). Prin Iisus Hristos deci am dobîndit pace lăuntrică, cu semenii noștri și cu Dumnezeu, de care lucrarea răului și neascultarea ne depărtaseră. Prin darurile felurite ale lui Iisus Hristos, forțele contradictorii din ființa noastră s-au potolit, iar puterile sufletului s-au înviorat ca dintr-un somn molesitor, au renăscut, încît acum tot cel ce cunoaște și urmează cu adevărat Mîntuitorului poate spune tot cu Sf. Apostol Pavel, că „toate le pot întru Hristos cel care mă întărește“ (Filip. 4, 13). Sf. Apostol Pavel ne stă ca permanent, viu și nedezmîntit exemplu cum un suflet luminat și întărit de Hristos poate învinge orice ispită, orice rău care ne-ar putea întina ființa. Acest adevăr, această minunată experiență a sa, Sf. Apostol Pavel o împărtășea ascultătorilor săi și nouă totodată, cînd spune: „Prin El tot cel ce crede se va îndrepta de toate cîte prin legea lui Moise nu v-ați putut îndrepta“ (F. Ap. 13, 39), ceea ce, spus altfel, însemnează

că legea lui Moise (cele 10 porunci în primul rînd) arăta ceea ce trebuie făcut pentru a fi bineplăcuți lui Dumnezeu și de folos oamenilor, dar nu dădea și puterea necesară pentru înfăptuirea a ceea ce legea poruncește, putere pe care am dobîndit-o prin Iisus Hristos.

Așa se face că rolul de Mîntuitor al Domnului nostru Iisus Hristos s-a asemănat cu acela de doctor sau vindecător. Prin căderea în păcat, firea omenească s-a îmbolnăvit într-adevăr, dar „prin rana lui“, prin patimile Sale „noi toți ne-am vindecat“, cum spune Sf. Scriptură. Gomentînd cuvintele Sf. Apostol Pavel de la I Cor. 3, 9: „Voi sînteți zidirea lui Dumnezeu“, Sf. Vasile cel Mare arată că „această clădire (ființa omenească) a fost cutremurată (spartă) de vrăjmași (de puterea răului), dar Creatorul a reparat crăpăturile acelea care se făcuseră în ea“. Sînt lămuritoare în această privință și cuvintele Sf. Efreim Sirul, care spune: „Pentru însuși omul acesta, pe care l-au zidit minile Sale preacurate, s-a pogorit Sfîntul, Unul născut Fiul ca să vindece și să tîmăduiască pe toți cei care zăceau în multe feluri de neputințe, cu darul și cu îndurările Sale“.

Se mai aseamnă lucrarea Mîntuitorului Iisus Hristos cu aceea de salvare din robie. În vechime și chiar și mai tîrziu se purtau războaie pentru a se face prizonieri sau robi, dintre care apoi unii erau răscumpărați din această robie cu mari sume de bani de către părinți, prieteni sau cunoșcuți. Într-un fel de robie sub puterile răului sau patimilor a căzut și omul prin păcatul strămoșesc. Iată însă că vine Mîntuitorul și prin viața, învățătura și Jertfa Sa ne scoate, ne eliberează, ne răscumpără din această robie, ridicîndu-ne din starea de neputințioasă, din robia ignoranței religioase și a tot felul de păcate, la starea de oameni liberi, stăpîni pe voința noastră, la starea de frați ai Săi și fii ai lui Dumnezeu. Întruparea Mîntuitorului cu toate consecințele ei este prețul răscumpărării noastre, ceea ce-l face pe Sf. Apostol Pavel să spună Corintenilor: „Sînteți cumpărați cu mare preț“ (I Cor. 7, 23). Și tot Corintenilor le spune că „Hristos Iisus s-a făcut pentru noi înțelepciune de la Dumnezeu și dreptate și răscumpărare“ (I Cor. 1, 30). Această il face și pe Sf. Vasile cel Mare să ne învețe: „Dacă nu-ți aduci aminte de originea ta de la început, fă-ți cel puțin o idee despre valoarea ta după prețul care s-a depus pentru tine și cunoaște-ți astfel valoarea ta. Tu — continuă Sf. Vasile — ai fost cumpărat cu preasculptul singe al lui Hristos, nu deveni deci rob al păcatului. Înțelege-ți cîntea ta, pentru ca să nu te asemeni cu dobitoacele cele fără de minte“.

Ceea ce mai preînchipuia apoi într-o oarecare măsură lucrarea de Mîntuitor a Domnului nostru Iisus Hristos sînt jertfele Vechiului Testament. Știm cum în Vechiul Testament erau prescrise anumite jertfe de animale, care simbolizau iertarea păcatelor de Cel ce este fără de greșeală — Dumnezeu, și străduința de a nu greși a celor ce le aduceau. Suprema jertfă însă

(Continuare în pag. 2)

Mintuitorul nostru Iisus Hristos

(Urmare din pag. 1)

și cu adevărat mintuitoare s-a adus pentru noi toți de către Iisus Hristos — Domnul nostru. Prin sângele Său nevinovat, vărsat pe cruce, a spălat în chip real păcatele tuturor. Să luăm aminte, spune Sf. Apostol Petru — „că nu cu lucruri pieritoare, cu argint sau cu aur v-ați izbăvit din viața voastră cea deșartă, ci cu scump sângele lui Hristos, mielul cel nevinovat și fără prihană“ (I Petru 1, 18—19). Și tot Apostolul Petru ne învață, zicând: „El (Iisus) păcatele noastre le-a ridicat în trupul Său pe lemn, ca noi, murind păcatelor, să viețuim dreptății. Pentru că erați ca niște oi rătăcite, acum însă v-ați întors la păstorul și păzitorul sufletelor voastre“ (I Petru 2, 24—25). Prin Jertfa Sa, Mintuitorul „a sfințit frământătura firii“ noastre, după cum spune Sf. Chiril al Ierusalimului. De aceea, în creștinism jertfa unică rămâne jertfa lui Iisus, care se repetă în Sf. Liturghie până la sfârșitul veacurilor.

Important, cu totul esențial în activitatea de Mintuitor a Domnului nostru Iisus Hristos rămâne însă învățătura și pilda vieții Sale. Dacă cîntărim cu atenție fiecare cuvînt al Mintuitorului, fiecare pas și fiecare faptă a Sa, ne dăm seama că tot ceea ce a făcut și învățat are ca unic scop zidirea lăuntrică a noastră, promovarea multilaterală a vieții. Ca izvor al vieții și ca cunosător al firii omenești, El ne-a arătat pe care căi putem ajunge la împlinirea ființei noastre, la desăvîrșirea ei, la cît mai multă și autentică viață. Insuși ne-a spus-o: „Eu am venit ca oile mele viață să aibă și mai multă să aibă“ (Ioan 10, 10), ceea ce arată și Sf. Apostol Petru cînd zice: „Dumnezeiasca lui putere ne-a dăruit toate cele ce sînt spre viață“ (I Petru 1, 3).

Iisus Hristos ne mîntuiește nu numai prin aceea că „ne-a dat nouă pricepere ca să cunoaștem pe Dumnezeu cel adevărat“ — după cum glăsuiește Sf. Apostol Ioan (I Ioan 5, 20), ci și prin pilda vie, concretă, a vieții Sale neprihănite. Iisus rămîne farul luminos și permanent aprins sau prezent în Biserica Sa, care călăuzește viața fiecărui creștin. De aceea, numai în măsura în care pășim pe urma Sa, numai în măsura în care ne pătrundem de viața Sa, putem nădăjdui în mîntuirea noastră. Ne învață Sf. Apostol Petru cînd zice: „Hristos a pățimit pentru noi, lăsîndu-ne pildă ca să pășim pe urmele lui“ (I Petru 2, 21). Sau cum spune Sf. Ioan Damaschin: „Mintuitorul a venit ca să se facă părtaş firii noastre, ca să ne învețe prin pildele Sale calea virtuții, ca să ne scape de stricăciune prin comuniunea cu viața“.

Dar, așa cum am mai arătat, Iisus Hristos — Mintuitorul ne-a dat și puterea de a păși pe urmele Sale, tăria de a întruropa și a deveni fiecare, potrivit cu rîvna pe care o are, un alt Hristos în lume. „Din plinătatea lui noi toți am luat dar peste dar“, putere peste putere, ne spune Sf. Apostol Ioan (Ioan 1, 16), pentru că Iisus Domnul „îmbogățește pe toți cei ce-l cheamă“, fără deosebire, după cum ne încredințează și Sf. Apostol Pavel (Rom. 10, 12). El este soarele veșnic de la care pleacă neîncetat și pretutindeni razele harului sau darurilor Sale.

În sfîrșit, peste toate acestea strălucește și strălucește puternic Invierea Domnului nostru Iisus Hristos din morți, prin care cheazăuiește întreaga Sa lucrare mintuitoare.

Vom spune, așadar, cu Sf. Efrem Sirul, că „precum nu este cu puțință omului să vadă fără lumina ochilor, sau să grăiască fără limbă, sau să audă fără urechi, sau să umble fără picioare, sau să lucreze fără mîini, așa nu poate cineva fără de Domnul Iisus să se mîntuiască“.

Să privim deci cu toată seriozitatea chemarea noastră de creștini, bineștiind că „petrecînd în răutate și în păcat, Hristos cu nimic nu ne va folosi“ — după cum ne încredințează un

Despre fățarnicie

În Sfînta Evanghelie de la Luca citim că „Iisus a început să vorbească mai întîi către ucenicii Săi: feriți-vă de aluatul fariseilor, care este fățarnicia“ (Luca 12, 1). Din aceste cuvînte înțelegem că Mintuitorul nostru nu vrea ca în sufletele celor ce îi urmează Lui să fie vreo urmă de fățarnicie. De aceea ne spune El să ne ferim de acest păcat, care își pune pecetea pe suflet, întocmai cum aluatul își pune pecetea însușirilor sale pe frământătura în care este pus ca să o dospească.

În Sf. Evanghelie sînt și alte texte din care se desprinde adevărul că Fiul lui Dumnezeu este împotriva fățarniciei, că El nu vrea ca această răutate să se amestece cumva în sufletele celor ce îi sînt următori. În cele ce urmează ne vom reține puțin asupra unor astfel de texte, mai ales că în ele se arată și cum anume sînt fățarnicii și, deci, cum nu trebuie să fim.

Vorbînd despre milostenie, în auzul unei mari mulțimi de oameni, Domnul nostru Iisus Hristos spunea: „Luați aminte ca faptele dreptății voastre să nu le faceți înaintea oamenilor, ca să fiți lor priveliște, altfel nu aveți plată de la Tatăl vostru cel din ceruri. Deci, cînd faci milostenie, nu trimbița înaintea ta, cum fac fățarnicii în sinagoge și în ulițe, ca să fie slăviți de oameni. Adevăr grăiesc vouă: își iau răsplata (cuvîntă). Tu, însă, cînd faci milostenie, să nu știe stînga ce face dreapta ta. Așa încît milostenia ta să fie într-ascuns, și Tatăl tău, care vede într-ascuns, îți va răsplăti ție“ (Matei 6, 1—4). Din aceste cuvînte spuse de Domnul, înțelegem că El vrea ca cei ce țin seamă de învățăturile Lui să facă binele pentru binele însuși și pentru răsplătirea cea de la Dumnezeu, iar nu pentru lauda de la oameni, cum fac fățarnicii, care fac binele cu scopul de a fi văzuți și laudați de oameni.

Mai departe, referîndu-se la rugăciune, ca la o faptă folosită pentru mîntuire și de cînd înaintea oamenilor, Domnul Hristos zicea către aceiași ascultători ai Săi: „Cînd vă rugați, nu fiți ca fățarnicii, cărora le place prin sinagoge și prin unghiurile ulițelor, stînd în picioare, să se roage, ca să se arate oamenilor“ (Matei 6, 5).

Fățarnicii au un fel al lor de a se arăta oamenilor și atunci cînd postesc, de aceea Mintuitorul Hristos nu vrea ca cei ce sînt ai Lui să facă același lucru, ci le spune: „Cînd postiți, nu fiți posomorîți ca fățarnicii; că ei își întunecă fețele, ca să se arate oamenilor că postesc; adevăr grăiesc vouă: își iau plata (cuvîntă). Tu, însă, cînd postești, unge capul tău și fața ta o spală, ca să nu te arăți oamenilor că postești, ci Tatălui tău, care este într-ascuns, și Tatăl tău, care vede într-ascuns, îți va răsplăti ție“ (Matei 6, 16—18).

Cunoaște Domnul Hristos și fățarnicia celor care judecă și osîndesc pe semenii lor, în timp ce ei își poartă în suflet păcate mult mai mari decît acelea pe care le văd și le osîndesc la alții. A numit Fiul lui Dumnezeu „fățarnic“ pe cel ce se face judecător al semenului său, cînd el însuși are în sufletul său păcate netălmăduite, pentru că cel ce face unele ca acestea vrea să se arate pe sine a fi mai bun decît acela pe care îl judecă, deși, în realitate, el nu este mai bun, ci este chiar mai rău decît acela, căci îl păcatele sale de mai înainte el mai adaugă și pe acelea ale judecării și al fățarniciei.

Sfînt Părinte. Să ne străduim cu tot dinadînsul a înțelege și a ne pătrunde cît mai deplin de venirea în lume și rostul mintuitor al Domnului nostru Iisus Hristos, urmîndu-l luminoasă și minunata Sa învățătură și pildă de viață, spre pace, omenie, muncă și bucurie, încredințați fiind că El cu noi este „în toate zilele. Amin“ (Matei 28, 20), Diac. Gheorghe Papuc

A mai numit Domnul nostru Iisus Hristos „fățarnici“ și pe ucenicii fariseilor și pe irodiani, care au mers la Dînsul ca să-l ispitească, vrînd să-l prindă în cuvînt (Matei 22, 15—16). Aceștia au zis către Iisus: „Învățătorule, știm că ești omul adevărului și întru adevăr înveți calea lui Dumnezeu și nu-ți pasă de oameni, pentru că nu te uiți la fața oamenilor; spune-ne, deci, nouă, cum ți se pare ție? Se cade să dăm dajdie Cezarului, sau nu?“ (Matei 16, 17).

Înfățișîndu-se cu o astfel de întrebare, înaintea Domnului, ispititorii nu-și arătau adevăratele lor gînduri, ci se fățarniceau, voind să fie luați drept unii care caută adevărul, în timp ce ei voiau să-i întindă Mintuitorului o cursă. De aceea „Iisus, cunoscînd viclenia lor, le-a răspuns: ce mă ispițiți fățarnicilor?“ Printr-o astfel de întîmpinare făcută ucenicilor fariseilor, Fiul lui Dumnezeu arăta că El știe că aceia într-un fel gîndeau și într-altul vorbeau, că nu era unire între gîndul pe care îl arătau în cuvînte și între cel pe care îl purtau în mintea lor, deoarece, ispititori fiind, nu voiau să fie cunoscuți ca ispititori. Pentru o astfel de pricină și-a arătat Domnul pe acei ispititori că sînt fățarnici și nu iubitori de adevăr.

Multe sînt, apoi, cuvintele prin care Domnul Hristos îi deplînge pe fariseii din vremea Sa, ca pe unii care „toate faptele lor le fac ca să fie priviți de oameni“ (Matei 23, 5), ca să fie laudați de oameni pentru lucrurile lor cele din afară, care însă nu aveau un temei în sufletul lor.

„Vai vouă cărturanilor și fariseilor fățarnici! Că închideți Impărăția cerurilor înaintea oamenilor; că voi nu intrați și nici pe cei ce vor să intre nu-i lăsați“ (Matei 23, 13), sînt cuvînte prin care Domnul nostru Iisus Hristos arată că fățarnicia este o piedică în calea intrării în Impărăția cerurilor, în care nu pot intra decît aceia a căror dreptate prisosește mai mult decît cea a cărturanilor și a fariseilor, de vreme ce zice Domnul: „De nu va prisosi dreptatea voastră mai mult decît a cărturanilor și a fariseilor, nu veți intra întru Impărăția cerurilor“ (Matei 5, 20). În această Impărăție intră aceia care au ajuns la simplitatea și nevinovăția copiilor, potrivit cuvîntului: „De nu vă veți întoarce ca să fiți ca pruncii, nu veți intra întru Impărăția cerurilor“ (Matei 18, 3), și iarăși: „Cine nu va primi Impărăția lui Dumnezeu ca un prunc, nu va intra în ea“ (Luca 18, 17). Ori, este știut că acolo unde este simplitate nu încap fățarnicia, precum și dimpotrivă: unde este fățarnicie, acolo nu poate fi simplitatea, care face pe cineva propriu de a intra în Impărăția lui Dumnezeu.

Fariseii și cărturarii sînt sub osînda lui Dumnezeu, deoarece, din motive de fățarnicie, se roagă îndelung și, pe lîngă aceasta, tot din pricina fățarniciei lor, profită de buna credință a oamenilor, în folosul cîștigului lor (Matei 23, 14).

Fariseii și cărturarii mai sînt numiți de Mintuitorul „fățarnici“ și pentru faptul că dau zeceială din izmă, din mărar și din chimen, dar trec cu vederea părțile mai grele ale Legii, adică „judecata, mila și credința“ (Matei 23, 23).

Fățarnicii îi arată a fi pe farisei și faptul că ei curăță partea dinafară a paharului și a blîndului, iar de curățirea părții dinăuntru nu se îngrijesc (Matei 23, 25). Deci, bine a zis Domnul despre ei, ca și despre toți cei ce fac unele ca acestea, că seamănă „cu mormintele cele văruite, care pe dinafară se arată frumoase, înăuntru, însă, sînt pline de oase de morți și de toată necurăția“ (Matei 23, 27). Așa sînt toți fățarnicii, care se arată oamenilor a fi drepi, dar pe dinăuntru sînt plini de fățarnicie și de lărădelege (Matei 23, 28).

Din textele din Sfînta Evanghelie, pe care le-am amintit, înțelegem că fățarnicii sînt toți cei ce fac faptele lor înaintea oamenilor, cu scopul precis de a fi văzuți și laudați de ei; fățarnicii sînt aceia care într-un fel se prezintă ochilor

Un bun îndrumător în lupta pentru pace

omenești și în alt fel sînt cunoscuți lui Dumnezeu și propriei lor conștiințe; făjarnici sînt toți cei care, răi fiind, vreau să fie cunoscuți ca buni; făjarnici sînt aceia care arată evlavie mai presus decît aceea pe care o au de fapt; făjarnici sînt toți aceia care se arată oamenilor a fi dreți, în timp ce ei sînt plini de fărădelege (Matei 23, 28), putînd fi asemănați cu paharul și cu blidul curat numai pe dinafară, ca și cu mormintele cele frumoase în partea lor văzută, dar care ascund în ele necurății (Matei 23, 25—28).

Unele ca acestea știindu-le noi, știm și de ce să ne ferim, ca să nu purtăm în sufletul nostru aluatul fariseilor, adică făjarnicia. Să vedem acum, cum putem să ne ferim de acest aluat, care schimbă spre rău frămîntătura sufletului în care se găsește. Și despre aceasta ne vorbește Sfînta Evanghelie, în care citim că Domnul a zis: „Luați aminte ca faptele dreptății voastre să nu le faceți înaintea oamenilor, ca să fiți lor priveliște“ (Matei 6, 1). Prin urmare, cel dintîi lucru pe care trebuie să-l facă cel ce vrea să stea împotriva făjarniciei este acela de a nu căuta lauda de la oameni, ci pe acestea să le săvîrșim numai pentru preamărirea lui Dumnezeu. După cum am văzut, Domnul nostru Iisus Hristos ne îndeamnă la o făptuire în ascuns, la o făptuire care duce la o îmbunătățire reală, care vrea El să fie mai presus de ceea ce se poate vedea în afară. Aceasta, însă, nu înseamnă să renunțe la faptele cele bune care sînt sau pot fi cunoscute de oameni, ci numai să ne simim ca bunătatea noastră cea lăuntrică să fie cel puțin atît de mare cît este cea presupusă de oameni sau ca aceea care o cunosc ei, chiar fără voia noastră, și, dacă este cu puțină, bunătatea noastră lăuntrică să fie mai mare decît cea care se poate vedea în afară. Acest lucru îl înțelegem din cuvintele prin care Domnul îi îndrumază pe farisei să nu părăsească faptele cele mici cu care se laudă că sînt împlinitori ai Legii dar să adauge la acelea și pe cele mari și de căpetenie, adică „judecata, mila și credința“. El spune: „Pe acestea (adică judecata, mila și credința) trebuia să le faceți, iar pe acelea (adică, zeciuiala din izmă, din chimen și din mărar, deci, alămănuțele) să nu le lăsați“ (Matei 23, 13).

Fiul lui Dumnezeu nu este împotriva faptului de a spăla cineva partea dinafară a paharului și a blidului, ci El cere să fie spălată în primul rînd și mai cu seamă partea dinăuntru a acestora, aceasta fiind mai de trebuință să fie spălată. De aceea a spus Mîntuitorul: „Curăță întîi lăuntru paharului și al blidului, ca să fie curat și pe dinafară“ (Matei 23, 26). Cînd se va face această lucrare de curățire lăuntrică, atunci se va scoate din suflet făjarnicia și fărădelegea, cei curățiți de astfel de răutăți vor fi cu adevărat lipsiți de făjarnicie și nu se vor mai asemana mormintelor celor văruite.

Unele ca acestea știindu-le, Sfîntul Maxim Mărturisitorul zice: „Făjarnicul pînă își închipuie că e acoperit, e liniștit, vinînd slava din aparență că e drept. Dar cînd e dat pe față, scoate cuvinte purtătoare de moarte, închipuindu-și că-și ascunde urîșenia proprie prin cuvintele de ocară împotriva altora“. Pe unul ca acesta, Scriptura, asemănîndu-l cu puiul de năpîrcă, ca pe un făjarnic ce e, îl îndeamnă să facă roade vrednice de pocăință, adică să-și schimbe dispoziția lăuntrică a inimii după purtările văzute.

Ca orice bunătate, și curăția sufletului de păcatul făjarniciei este un dar de la Dumnezeu de la care vine toată darea cea bună și tot darul desăvîrșit. Așadar, de trebuință este ca, mai presus de toate, să cerem de la Dumnezeu, în rugăciune, să ni se dăruiască nouă, mai întîi, a ne cunoaște starea noastră, apoi a dori și a căuta o îmbunătățire reală, ca să scăpăm în chip deplin de orice chip al făjarniciei, care,

Orice luptător pentru pace conștient și activ din țara noastră citește regulat și cu deosebit interes „Pentru Apărarea Păcii“, revistă publicată de Comitetul național pentru apărarea păcii din Republica Socialistă România. Ceea ce se explică prin faptul că ea constituie un bun îndrumător în lupta pentru pace. Revista aceea oferă un material bogat și variat.

Lucrul acesta îl dovedește cu prisosință și numărul 5, mai 1966, al revistei.

În primele pagini ale acestui număr se subliniază atitudinea fermă a conducerii statului nostru întru apărarea păcii. Această atitudine confirmă întru totul ceea ce s-a spus de către un glas autorizat și competent: „Poporul nostru privește viitorul cu convingerea că prin lupta unită a popoarelor, prin acțiunea comună a tuturor forțelor păcii va fi asigurat triumful cauzei păcii. Pentru victoria acestei cauze mărețe România va depune toate eforturile și își va aduce neprecupețit întreaga sa contribuție“.

După cîteva versuri ce zugrăvesc avîntul constructiv al țării, se redă un aspect al noii imagini a României socialiste: dinamica profesiilor. Înregistrînd cîteva modificări în profilul profesiilor, se stabilește: „Despovărată fizicește, profesiunea înregistrează un transfer de energii, o trecere calitativă de la încordarea musculară la cea a gîndirii“ (p. 6).

În continuare, se deslușește semnificația unor evenimente din Vietnamul de sud, care „constituie o puternică dovadă a poziției hotărîte a unor largi mase din această țară față de războiul agresiv dus de S.U.A.“ și „eșecul lamentabil al politicii clicii de la Saigon“ (p. 7 și 8).

În același timp, tradiționalele marșuri de primăvară pentru pace exprimă îngrijorarea omenirii față de acțiunile agresive ale imperialiștilor și cerința unanimă de a li se pune capăt. Lozincă lor cea mai de seamă este: puneți capăt agresiunii americane în Vietnam!

În cadrul acestor relatări, sînt menționate și o seamă de contribuții creștine. Astfel, organul oficial al Bisericii Romano-Catolice din Australia caracterizează hotărîrea guvernului din această țară de a trimite în Vietnamul de sud tineri care prestează serviciul militar, ca o violare a libertății omului. Totodată, această publicație subliniază că guvernul australian nu are dreptul să oblige pe tinerii care își fac serviciul militar să lupte pe un front aflat în afara țării (p. 12). În cadrul mitingului de protest împotriva războiului din Vietnam, organizat în orașul vest-german Mainz, a luat cuvîntul și preotul american Breuning. Acesta a chemat populația R.F.G. să se pronunțe împotriva amestecului S.U.A. în treburile interne ale Vietnamului și pentru restabilirea păcii în această țară. Totodată, Breuning a subliniat că în S.U.A. crește mișcarea de protest împotriva războiului din Vietnam (p. 12).

O manifestație de protest de la New York împotriva războiului agresiv purtat de S.U.A. în Vietnam purta pancarte cu lozincile: „Marile firme se îmbogățesc în timp ce soldații mor“, „Să facem război sărăciei, nu oamenilor“.

O impunătoare demonstrație din Belgia: tradiționalul marș antiatomic și antiimperialist din 24 aprilie 1966, purta și lozincile: „Să fim activi astăzi, decît radioactivi mîine“, „Acum trebuie să fim mai mult decît înainte fărîtori ai păcii“.

după cum știm, este un aluat pe care nu-l vrea Dumnezeu în sufletul nostru. În locul acestui aluat al fariseilor, să ne dăruiască Dumnezeu aluatul Impărăției, menit să dospească spre binele nostru și al tuturor oamenilor,

Ierodiaconul Teofil

Un raport statistic al U.N.E.S.C.O. arată că 40 la sută din populația lumii este analfabetă. Totodată, un ziar american arată că peste 3,5 milioane de americani sînt analfabeți; iar 19,5 milioane au o pregătire medie incompletă.

Din actualitatea științifică atenția cititorului este reținută mai ales de expunerea cu titlul: „Telefonul“ (p. 16—18), în care se arată că după 80 de ani de existență acest aparat se găsește în pragul unui viitor nou: „devenind un centru nervos de prim ordin al vieții moderne — comunicația prin telefon între oameni stă în prezent pe unul din primele planuri ale actualității științifice“ (p. 18).

O atenție deosebită se dă stadiului actual al tratativelor de dezarmare de la Geneva. Discuțiile actualei sesiuni scot în relief adevărul că obiectivul cel mai important al dezarmării este eliminarea pericolului unui război nuclear, iar calea cea mai sigură de realizare a acestui obiectiv este distrugerea totală a stocurilor existente de arme nucleare și a mijloacelor de transportare la țintă a acestora... Numai o asemenea măsură radicală este de natură să asigure în modul cel mai eficient pacea și securitatea tuturor statelor, să se bucure de încrederea tuturor popoarelor“.

Ceea ce se cere Comitetului celor 18 state pentru dezarmare de la Geneva, se desprinde din următoarea încheiere a expunerii: „Comitetul celor 18 este chemat să-și prezinte raportul la sesiunea a XXI-a a Adunării Generale a O.N.U., care se va deschide la jumătatea lunii septembrie la New York. Pînă atunci membrii Comitetului va trebui să depună multe eforturi, să dea dovadă de multă răbdare și perseverență pentru a putea prezenta un raport încurajator în fața popoarelor“ (p. 20).

Sub titlul „Cortul de la Harad și soarta Yemenului“ se prezintă cîteva aspecte din cartea epopei de transformare a acestui colț de lume. Yemenul este avid de pace, dar apărătorii republicii și vrăjmașii lor au început o luptă pe viață și pe moarte. Astfel, „Yemenul se află ... de parte de o pace adevărată. Singerosul război civil nu a ajuns încă la ultimul act“ (p. 23).

În cadrul rubricii „Marile aniversări culturale 1966“ este prezentată viața și opera marelui poet bulgar Penclo Slaveikov (1866—1912), profund legat de rezultatele poporului și pămîntului său. Sondînd marile probleme ale umanității sau pe cele ale lumii proprii, el a tîlmăcit și proslăvit totodată patria.

Expunerea următoare ne oferă bucuria de a cunoaște că țările slab dezvoltate încep să-și creeze propriile lor sisteme energetice pentru captarea energiei solare. Acesta este cazul cu Israelul și cu cîteva dintre republicile africane. Este demnă de reținut și sublinierea: „Dezvoltarea demografică impune încă din zilele noastre obligația de a utiliza foarte rațional resursele energetice“ (p. 26).

Din mînunchiul de note de drum din R. S. Cehoslovacă desprindem amănuntul semnificativ că pe fostul cîmp de luptă de la Austerlitz s-a înălțat un Mausoleu al Păcii.

Rubrica „Sub semnul cooperării internaționale“ cuprinde cîteva fapte care ilustrează binefacerile colaborării dintre popoare. Se remarcă deosebi colocoliul pentru studiul comparativ al civilizațiilor africane și sud-americane, precum și consfătuirea preliminară de la Sofia a președinților comitetelor pentru colaborare și înțelegere reciprocă din Balcani în vederea pregătirii celei de-a șasea întîlniri a acestor comitete.

Instructivul și interesantul cuprins al revistei se încheie cu cîteva considerațiuni în legătură cu modul realizării filmului „Haiducii“ și cu valoarea lui.

Cititorul care străbate cu iscusită zăbavă pa-

(Continuare în pag. 4)

George Enescu

Poporul român a dat omenirii mulți bărbați de valoare, care, datorită minții lor luminate și muncii neobosite, au creat opere, bunuri spirituale, de care se bucură azi nu numai poporul nostru ci întreagă omenirea.

Scriitori și artiști români au lăsat posterității opere nepieritoare, care au dus faima poporului nostru peste țări și mări, făcându-ne cunoscuți și apreciați pretutindeni.

Între aceștia se numără și George Enescu, cel mai mare muzician român.

În luna mai a anului care s-a scurs s-au împlinit zece ani de la moartea acestui mare artist al vremilor noastre, iar în această lună se împlinesc 85 de ani de la nașterea sa. De aceea, cinstirii memoriei lui închinăm aceste rânduri.

George Enescu s-a născut în 19 august 1881 în satul Liveni-Vîroav, în părțile Dorohoiului, ca al optulea copil al lui Costache și Maria Enescu, agricultori. Costache Enescu, tatăl său, a fost crescut pentru misiunea de preot, dar el părăsește seminarul pentru a deveni învățător și, mai apoi, agricultor.

Dintre înaintași, strămoșul Enescu Galiu era cîntăreț vestit de suană în comuna Zvoriștea-Dorohoi.

Bunicul, preotul George Enescu, era cunoscut în tot colțul acela de țară ca un om foarte evlavios și cu mare dar muzical, ale cărui slujbe religioase ridica sufletul credincioșilor pe culmi de evlavie. Un unchi după tată, Nicolae Enescu, tot preot, era vestit pentru vocea frumoasă pe care o avea. Chiar și tatăl lui Enescu, om voinic și robust, energic și iute, mai mult aspru decît blînd, avea un deosebit simț muzical, căci cînta deopotrivă cu vocea și din vioară.

După mamă darui acesta pentru muzică n-a fost cu nimic mai sărac, căci Maria Enescu avea o voce aleasă și cunoștea arta pianului și a chitarei. Femeie gîngășă și plină de iubire față de copil, Enescu și-o amintește din cea mai fragedă copilărie cîntînd cu vocea și acompaniindu-se la pian ori chitară, sau acompaniînd pe tatăl său care cînta la vioară.

Bunicul după mamă, preotul Ioan Cosmovici din Mihăilenii Dorohoiului, era de asemenea un bun preot, cîntăreț și cucernic.

Datorită acestei moșteniri artistice de la părinți, bunici și străbunici, precum și datorită faptului că majoritatea dintre ei au fost oameni ai Bisericii, preoți evlavioși și devotați chemării lor, în sufletul tinărilor Enescu a luat naștere și s-a dezvoltat odată cu simțul muzical și cel creștinesc moștenit de la înaintașii săi.

George Enescu a fost al optulea copil la părinți, dar rămăsese singurul, fiindcă doi frațiori muriseră la o vîrstă fragedă, iar cinci au fost secerați de molimă în 1878.

Primii ani ai copilăriei i-a petrecut în satul Liveni apoi în Cracalia. Așezate într-o regiune frumoasă, unde șesul se îngîna cu dealurile line pe care atîră lanuri de porumb și petece de pădure, aceste sate stau pitulate între sîlcii și mesteceni. Impresii lăsate în sufletul său de acest mediu sătesc, în care cîntecul firii se împletea cu doina țaranului trudit sau lăutarului la horă duminică, i-au rămas în suflet pentru totdeauna.

Surprînși de preocupările timpurii pentru muzică, ale lui Jurjac, cum i se spunea cînd era mic, părinții au crezut că fac bine dîndu-i pe mîna unui lăutar vestit din Dorohoi cu numele Nicolae Chioru. După cîteva lecții însă, acesta nu mai avea ce arăta copilului minune, căci cunoștințele sale întreceau pe ale bătrînului lăutar. La îndemnul profesorului Caudella de la Conservatorul din Iași, care descoperise în copilăș un mare talent muzical, fu inițiat în taina notelor muzicale.

Nu împlinise cinci ani cînd se apucă de învățat la al doilea instrument, la pian. Acum apar primele manifestări de compozitor. „*Tara românească*”, operă pentru pian și vioară, de George Enescu, compozitor român, în vîrstă de cinci ani — cum scrie el singur pe coperta mică „opere” — este începutul activității de mare compozitor a lui George Enescu.

Cînd împlinise 7 ani profesorul ieșean Gaudella a sfătuit pe părinți să trimită copilul la conservatorul din Viena. Conservatorul acesta se bucura de mare prestigiu atunci, iar orașul Viena păstra încă nealterată atmosfera muzicală creată de Haydn, Mozart și Beethoven. În 1893, la etate de numai 12 ani Enescu absolvă conservatorul din Viena cu calificativul „excellent”, acordîndu-i-se medalia „Asociația prietenilor muzicii”.

În timpul cît a stat la Viena a cîntat în orchestra conservatorului și a locuit la fiul directorului, el însuși mare muzician și profesor, care i-a înlesnit lui Enescu să vină în legătură cu cercurile înalte muzicale.

Cînd Enescu împlinește 13 ani, în 1894, se înscrie la conservatoriu din Paris, unde urmează patru ani cursul de vioară cu cei mai vestiți profesori din acel timp. Absolvă și această școală obținînd cea mai mare distincție, „Mare premiu al conservatorului din Paris”.

Sînt foarte rare cazurile în istoria muzicii ca un geniu muzical să se manifeste atît de perfect și în atîtea direcții ca Enescu. El a fost deopotrivă neîntrecut violonist, dirijor de frunte, mare pianist, profesor pedagog și mai ales, mare compozitor.

Primele sale manifestări muzicale și ultimele sînt ca violonist. Perfecțiunea la care ajunsese în acest domeniu o dovedește faptul că cei mai de seamă compozitori din vremea sa îi încredințau prima audiție a operelor lor pentru vioară. Renumele mare în acest domeniu și-l crează datorită faptului că în executarea unei compoziții Enescu urmărea să servească gîndurile și intențiile compozitorului, descifrînd dintre portative mesajul de umanitate al artistului, nu execuția rece și exactă a notelor.

Din acest punct de vedere, într-o perioadă de o jumătate de secol cît a activat, numai doi-trei contemporani au reușit să se înalțe la felul său de interpretare. Acest fapt a făcut ca să fie invitat a susține concerte de vioară cu cele mai vestite orchestre simfonice din Europa și America.

Aceeași atitudine o avea și în dirijat. După primul război mondial, Enescu întreprinde turnee în toate țările europene, dar mai ales în America de Nord, unde apare în dubla calitate de violonist și dirijor.

Deși ca pianist Enescu s-a manifestat mai rar și numai cînd voia să împrumute din prestigiul său unor elemente tinere, sau în concerte de cameră, totuși totdeauna cînta cu pasiune, dînd bucăților o forță de expresie rar întîlnită la cei mai buni pianiști.

Ca profesor George Enescu a ținut cursuri de interpretare la „Școala normală de muzică” și la „Școala instrumentală Astruc” din Paris, la Universitatea Illinois din America, la „Sienna” în Italia, etc.

Elevilor săi, dintre care unii sînt celebriți în arta muzicii, printr-un tact pedagogic deosebit, căuta să le insufle dragostea și înțelegerea față de opera de artă, fiind convins că numai pe aceste căi se poate pătrunde și interpreta intențiile autorilor.

Dar George Enescu a fost genial și ca compozitor. Deși opera sa cuprinde numai 33 lucrări, ele au o mare valoare artistică, fiind făurite cu dragoste, migală, în zile și nopți de trudă, într-o viață de muncă de mai bine de 50 ani. Opera sa transcrie viața desfășurată pe

plaiurile minunate ale patriei, adică fondul sufletesc al poporului român cu bucuriile și necazurile sale. Inspirat din cîntecul țaranului sau al lăutarilor, materialul folosit de Enescu cuprinde tablouri cîmpenești și evocări ale vieții de la țară. Muzica lui Enescu trezește în sufletul auditorilor imaginea patriei noastre. Enescu consideră cîntecul popular ca perfect în sine, fiindcă a fost șlefuit de-a lungul atîtor generații de oameni, de aceea artiștii se pot inspira din el, dar să nu-i altereze sensul.

Cu o astfel de concepție despre cîntecul popular, Enescu a reușit să așeze în șirul marilor creații muzicale o bună parte din ceea ce a creat geniul artistic al poporului. *Poema român* cu care își începe activitatea de mare compozitor, apoi *Rapsodia română*, cu care sufletul românesc cucerește simpatiiile întregii lumi; *Suite sătească*, *Impresii din copilărie*, toate sonatele, simfoniile și celelalte compoziții, sînt expresii ale geniului artistic al poporului român. Toate compozițiile lui G. Enescu au fost concepute și scrise în țară, în mediul unde s-a născut, a crescut și a trăit. În acest mediu autohton geniul muzical al lui Enescu se manifesta mai activ, mai viu, fiind ajutat de privescîți încîntătoare și de geniul artistic al poporului nostru. Că George Enescu era deplin conștient de aceasta o dovedește patriotismul său cald manifestat în toate împrejurările vieții.

În cei peste cinci zeci de ani cît a muncit în ogorul artei, poporul nostru a trebuit să suporte două mari războaie. În ambele aceste calamități, Enescu a căutat să dea poporului nostru, prin mijlocirea artei, încredere într-un viitor mai bun, mai luminos.

Pentru tot ceea ce a făcut pentru poporul român, el merită recunoștința tuturor generațiilor. Deja generația actuală l-a așezat la loc de cinste în istoria patriei.

Pentru a-i eterniza memoria lui George Enescu în rîndurile generațiilor viitoare, guvernul țării a instituit concursul de interpretare muzicală „George Enescu”; satul natal și filarmonica din București au primit la fel numele „George Enescu”; casa în care s-a născut a fost declarată casă memorială, iar în capitală a luat ființă „Muzeul George Enescu”.

Prof. Ioan Beju

SF. GRIGORIE DE NAZIANZ

Plîngere de seară

Mințit-am Ție, Doamne, Cuvinte drept și viu,
Atunci, cînd rostui zilei Ți-l consacrasei Ție,
Căci noaptea nu mă prinse-n deplină curăție
Precum făgăduisem și-am socotit să țin.

5. Ci-n alte cele trupu-mi s-a poticnit, căci
bezna,

Dușmanul mințirii, m-a încolțit cu groază...
Hristoase, ești lumina, Te rog mă luminează!
(Scrisă în anul 382).

Col. 1285

Trad. de Pr. P. Iacobescu

Un bun îndrumător în lupta pentru pace

(Urmare din pag. 3)

ginile acestui număr al revistei, are o deosebită satisfacție: aceea de a fi dobîndit un spor de maturitate ca luptător conștient și activ pentru apărarea păcii. Căci revista aceasta info-mează asupra mersului acțiunilor pentru pace, asupra primejdiei războiului, aduce materiale ce cultivă pe cititor în direcția iubirii vieții și a creației pozitive. În felul acesta, îl pregătește a fi un luminat și convins luptător pentru pace.

C. Sîrbu